

Ġingav' (om) care vorbește greu și împiedecat; sin. bilbiit, peltic' corespunde v. sl. *гѣглѣникъ* 'schwer redend' ³¹, bg. *гѣгнѣ* 'ġingav', sloven *gognjav* 'năselnd', rus. *гугнивый, гугнявый* 'ġingav' ³². În ceea ce privește forma, observăm că adjectivul românesc prezintă alt sufix decât v. sl. și bulg.—*iv*, și anume —*av* (ca sloven. și una din variantele rusești); grupul consonantic *gn s-a* redus la *g* din cauza vecinătății lui *ġin* (**ġingnav* > *ġingav*).

2. Însușiri fizice ale animalelor domestice.

Această grupă de adjective e deosebit de interesantă prin faptul că sînt legate direct de viață agricolă, țărănească, adăugîndu-se bogatei terminologii de acest fel, provenite din dialectele sud-slave răsăritene. Numărul lor nu e prea mare, dar ele sînt larg folosite în limba populară.

Plăvan' (despre boi și vaci) cu părul alb-cenușiu sau alb-gălbui; (subst.) nume de bou; bou'; *plăvai'* (despre animale) cu părul sau lina de culoare alb-cenușiu sau alb-gălbui' (și: *poamă plăvaie* — strugure cu bobița rotundă și de culoare albă); *plăviț'* 1) (despre animale) alb-gălbui; 2) (despre părul omului, p. ext. despre oameni) blond'; *plăviu'* (despre persoane) blond'. După cum se vede, adjectivul are mai multe variante cu diverse sufixe românești. Corespondențele lui (fără sufix) sînt: v. sl. *плавъ* 'weisslich, gelb', ³³ bg. *плав'* (reg. inv.) *беложълт, сивосин'* ³⁴, s.-cr. *plav'* 1) blau, flacus; 2) blond' ³⁵ etc.

Pag' (despre cai, mai rar despre alte animale) care are pete (de obicei albe) pe cap sau pe trup; tărcat' corespunde subst. bg. *нега* 'pistruiat', 'adj. *негав* 'pistruiat' ³⁶, s.-cr. *пјега* id. bg.', *пјегав, пјегаст'* fleckig, sommerkleckig' rus. *негуѣ* 'pag (despre cai)' ³⁷.

După cum se vede, limbile slave de sud nu păstrează un adjectiv simplu, fără sufix, din tema *peg-*. În schimb, limba rusă păstrează un astfel de adjectiv, ceea ce ne permite să explicăm foarte ușor cuvîntul românesc dintr-un sud-slav **pěgъ*, pronunțat *p'ăg* (ca în dialectele bulgare), care a dat ulterior *pag* (influența labialei asupra reflexului lui *ě*; cf. *nevěsta* > *neveastă* > *nevestă*, *сѣвѣтъ* > **sfeat* > *sfat*).

Griv' (despre animale mai ales despre ciini și păsări) pătat cu alb și negru, pestriț', arom. *griv'* idem' ³⁸ corespunde bg. *зрив'* (dial., mai ales despre animale, păsări) cenușiu' ³⁹; cf. s.-cr. *grivo'* canis collo albo', *grivast* (de ex. ciine)' cu ġitul

³¹ Sadnik — Aitzet., Hwb. 30; Berneker, SEW, I, 341.

³² Cf. Vasmer, REW, I, 317; Dal, Толковый словарь (1955), I, 405.

³³ Hwb, 86. Cf. Vasmer, II, 395: половый.

³⁴ Mladenov, Етимологически и правописен речник, 425—6.

³⁵ Iveković-Broz, Rječnik, II, 44.

³⁶ Mladenov, Ем. 416.

³⁷ Vezi etimologia la Vasmer, REW, II, 329.

³⁸ Dalametra, Dicționar macedo-romin, 107.

³⁹ Andreicin ș. a., БТР, 103.